Biblioteca Municipală Bacău
SALA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

Anul XXI - Nr. 989 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI CULTURĂ | Vineri 4 aprilie 1969 | 4 pag. 25 bani

■ Precizări privind concursul pentru ocuparea posturilor și catedrelor vacante — pag. 2

■ În dezbatere — proiectul planului de învățământ pentru liceul de cultură generală — pag. 3

■ Disciplinele pentru concursul de admitere în învățământul superior pentru anul universitar 1969-1970 — pag. 4

Salutăm ampla angajare a profesorilor în cercetarea științifică

Practica didactică desfășurată la nivelul fiecărei școli pune zilnic în fața profesorilor nenumărate probleme, îi obligă să facă observații multiple și le furnizează un imens bagaj de date care nu pot fi acumulate decît la acest nivel și care sînt deosebit de importante pentru știință. Astfel, pedagogul practician, profesorul, devine un colaborator indispensabil al organismelor specializate în cercetarea pedagogică. Un colaborator cu atît mai prețios cu cît el însuși desfășoară o autentică muncă de cercetare științifică.

Pentru a aprecia amploarea pe care au căpătat-o preocupările de cercetare științifică în rîndurile profesorilor din școlile generale și din licee ar fi de ajuns să amintim prezența lor la diferite manifestări științifice, foarte prodigioasă în răgazul actualei vacanțe de primăvară. Numele lor poate fi întîlnit alături de titlurile unor prestigioase comunicări, în programul Sesiunii naționale de comunicări științifice cu tema „Cercetarea științifică în sprijinul perfecționării învățămîntului și educației în școala de cultură generală", organizată la Craiova de Institutul de științe pedagogice și de Inspectoratul școlar al județului Dolj, în programul sesiunii științifice organizată de Societatea de științe filologice la Piatra Neamț cu ocazia aniversării a 150 de ani de la nașterea scriitorului Alecu Russo, sau în acela al simpozionului cu tema „Învățare și creativitate" organizat de Institutul de perfecționare a cadrelor didactice și de Inspectoratul școlar județean din Brașov.

Un fenomen deosebit de semnificativ și care trebuie tratat cu toată atenția, avînd în vedere tot mai marea lui răspîndire din ultima vreme, îl constituie sesiunile științifice organizate chiar în perimetrul unor școli, în cadrul cărora expun rezultatele cercetărilor științifice profesorii din colectivul respectiv. Amintim astfel, dintre manifestările de acest gen care au avut loc în cursul vacanței de primăvară, sesiunea de comunicări pedagogice a cadrelor didactice de la Liceul „Gh. Șincai" din București (aflată la a treia ediție). Se cuvine, mai cu seamă, să menționăm caracterul modern al problemelor științifice abordate de preferință aici — instruirea programată, optimizarea predării, tratarea diferențiată a elevilor, verificarea justeții opțiunilor profesionale ale acestora etc.

Salutînd cu căldură angajarea profesorilor în cercetarea științifică, se cuvine în același timp, tocmai date fiind proporțiile pe care le ia acest fenomen pozitiv, precum și însemnătatea lui, să facem unele sublinieri privitoare la rigorile de natură să-i asigure o maximă eficiență și un înalt randament. Considerăm astfel că este în primul rînd necesar să se aibă în vedere țelurile cercetării științifice. Este foarte pozitiv faptul că tot mai multe colective didactice se străduiesc să înițiature acțiunile formale, care pierd din vedere obiectivul real, nu se ridică la înălțimea exigentelor acestuia și pot duce la o inutilă risipă de timp și energie. Înțelegînd că nu bogăția de teme de cercetare, de comunicări și referate asigură valoarea lor, ci dimpotrivă, aceste colective se preocupă să abordeze problemele în profunzime, să le trateze cu seriozitate, să ajungă la rezultate practice concrete.

Asociind la cercetările lor atributul „științific", profesorii se străduiesc să-l onoreze cu lucrări a căror ținută să-l merite pe deplin.

FIZICA ȘCOLARĂ

adaptare a formelor vechi sau reorganizare pe baze noi a predării?

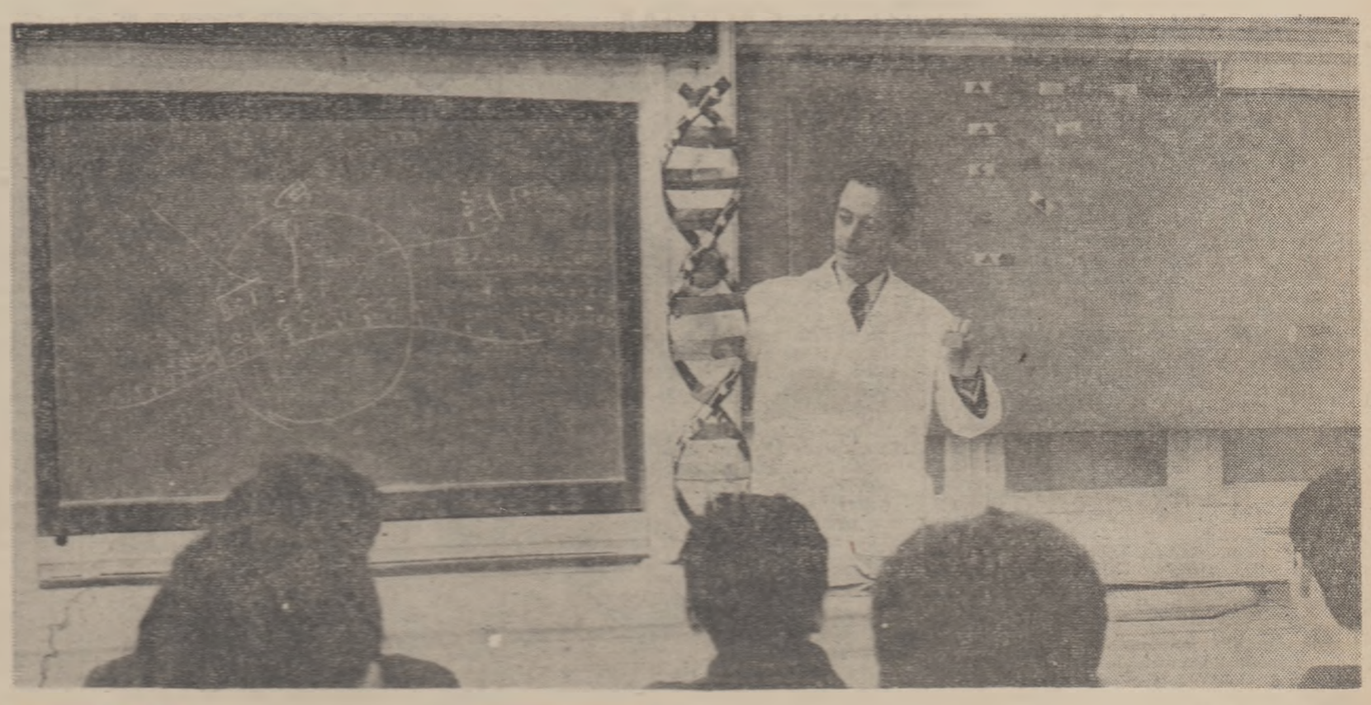

La Liceul nr. 7 din Cluj, după modelul Watson-Crick, de exemplificare teoretică a acidului ADN, prof. Doosie Gall a realizat un model în spațiu și o tablă magnetică prin care se reprezintă codul informațional genetic.

Un procent important din publicația științifică de actualitate din întreaga lume este acoperită azi de fizică. Vîrful cel mai înaintat al științei moderne și cele mai îndrăznețe realizări ale ei se înscriu tot pe orbita fizicii. Și totuși... aceasta nu împiedică manifesta rămînere în urmă a „fizicii didactice". Spre deosebire de matematică, în al cărei studiu sînt respectate drepturile de necontestat ale logicii, în fizica școlară accentul continuă a se pune pe evoluția cronologică a dezvoltării fenomenelor din domeniul respectiv, în loc ca predarea să-și găsească centrul de greutate în datele fundamentale ale acestei științe.

Nenumărați sînt specialiștii preocupați de soarta învățămîntului fizicii, privit în perspectiva menirii sale: de a informa exact pe toți cei care, pe băncile liceului, se întîlnesc cu fizica sub forma unei materii de învățămînt menite să contribuie la constituirea culturii lor generale; de a forma temeinic cadrele de viitori teoreticieni și practicieni ai fizicii și ai științelor interdomeniale la care ea este părtașă. Majoritatea celor care au studiat această problemă sînt de acord cu faptul că se impune o schimbare fundamentală în concepția predării acestei materii. Se pune tot mai acut, în legătură cu aceasta, întrebarea: adaptare a formelor vechi sau reorganizare pe baze noi a predării fizicii?

Fizica să nu mai fie istorie!

Ar trebui de fapt, să debutăm aici prin a constata că, în realitate, în liceu, materia de fizică predată succesiv — cu inerentele reluări pe etape în funcție de capacitatea de comprehensiune a elevilor — este în fond, așa cum afirmă unii critici ai actualei stări de lucruri, o epopee cronologică, o istorie a fizicii. Aceasta întrucît materia este organizată după un plan în care predomină structura creată prin acumulare și moștenire istorică qvasi-neschimbată, conform unei concepții expozitive convenționale și comparativiste, valabilă pe vremea cînd esența lucrurilor nu era cunoscută, dar larg depășită azi.

Să ne oprim, bunăoară, la domeniul electricității. Electricitatea a intrat în domeniul didactic al fizicii cu o sută de ani în urmă. Este adevărat că pe atunci nu se știa ce este de fapt curentul electric. Observîndu-i însă efectele, fizicienii au fost de acord că lucrurile se petrec ca și cum în conductorii electrici, asemănați de circumstanță cu niște țevi, ar circula un fluid ale cărui însușiri s-a încercat atunci a fi definite prin noțiuni împrumutate din domeniul fizicii care se ocupa de fluide—hidrodinamică. Iată cum intră în electricitate termenii de sarcină și de intensitate, corespunzători cu cantitatea de apă care trece printr-un tub și cu debitul respectiv. Diferența de potențial, la rîndul său, a apărut prin analogie cu diferența de nivel dintre fluide aflate în vase comunicante. Și pentru că nimeni nu văzuse încă în realitate curentul electric i s-a acordat, la întîmplare, și un sens. Un sens care, din păcate, nu s-a dovedit azi a fi fost cel real. Dar, deși au trecut anii, fizica a continuat să se studieze la fel. În orele de fizică elementară predate claselor de începători lucrurilor li se spune pe aceleași nume ca și acum 60 de ani. Despre curentul electric se vorbește și, mai ales, se lucrează de parcă s-ar continua să nu se știe ce este el, realitatea lui fizică fiind pur și simplu ignorată!

În momentul de față se știe ce este un conductor: un corp în interiorul căruia circulă în toate direcțiile electroni liberi, alcătuind un fel de nor gazos de electricitate negativă. Ce se întîmplă atunci cînd se leagă printr-un conductor armăturile unei pile? Un generator chimic se comportă la polul său pozitiv ca un soi de burete absorbitor de electroni, pe cînd polul său negativ, dimpotrivă, respinge electronii. Un flux de electroni merge de la polul negativ în spre polul pozitiv, adică tocmai în sens invers față de ceea ce s-a numit multă vreme în manualele școlare curent electric, acesta nefiind de fapt decît o ficțiune matematică.

Iată și un alt exemplu, de data aceasta din domeniul fizicii nucleare — acel domeniu în care fizica se întîlnește cu chimia generală, în lumea „cărămizilor" materiei. De fapt, vreme de aproape un veac, chimia a lucrat cu o serie de noțiuni care aveau dorul să susțină pe umerii lor pur convenționali unele procese constatate la urmă și presupuse în explicații (ca să nu zicem chiar explicate prin presupuneri). Termenul de valență, de exemplu, care justifica proporțiile în care intrau diversele elemente chimice în combinații, apăruse înainte ca adevăratul mecanism al combinațiilor chimice să fie dezvăluit, înainte de a fi cunoscut însuși agentul legăturilor chimice și într-un moment în care nimeni nu ar fi bănuit că tocmai el este și responsabilul existenței curentului electric: electronul. Azi, concepțiile științifice care, pornind de la aceea a lui Bohr, au aprofundat tot mai mult problemele structurii atomului ne-au dat cheia necesară înțelegerii rolului și locului ocupat de electron pe scara organizării materiale a substanței universului. Electronul, prin felul repartizării lui pe orbite, în jurul nucleului atomic, determină felul atomului respectiv; tot el, prin numărul în care se situează pe o anume pătură a învelișului atomic, determină valența sau valențele unui element și tot prin el sînt explicate caracteristici esențiale ale metalelor, sau faptul

D. TODERICIU

(Continuare în pag. a 3-a)

Preocupări pentru informarea științifică a cadrelor didactice

Pornind de la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, care în cuvîntarea rostită la Conferința Națională a cadrelor didactice a subliniat că nu este suficient să se vorbească numai despre necesitatea modernizării continue a conținutului științific al învățămîntului, ci trebuie să se activeze practic, găsindu-se modalitățile concrete pentru înarmarea tuturor cadrelor didactice cu cele mai noi descoperiri ale cunoașterii umane în fiecare sector de activitate, comitetul sindicatului învățămînt din Tg. Jiu și-a propus să sporească eficiența muncii sale în acest domeniu. Ca atare, în planul său de măsuri, alcătuit în lumina Directivelor Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din aprilie 1968 și hotărîrilor Conferinței Naționale a cadrelor didactice, comitetul a înscris o serie de acțiuni menite să întărească contribuția lui la perfecționarea profesională a oamenilor școlii, la modernizarea predării.

Printre aceste măsuri se numără și informarea cadrelor didactice asupra noilor cuceriri din domeniul pedagogiei și al disciplinelor științifice predate în școlile generale și în licee. În acest sens, comitetul sindicatului a organizat un ciclu de expuneri, ținute la nivelul grupelor sindicale și pe municipiu, pe teme legate de modernizarea învățămîntului. A avut loc de asemenea, la nivelul municipiului, un simpozion la care și-au adus aportul profesorii Petru Petraș, Gh. Negulescu, N. Cancer și alții. Totodată a fost organizat studiul individual al unor materiale bibliografice sub îndrumarea birourilor grupelor sindicale și a conducerilor școlilor și s-au desfășurat discuții privitoare la unele aspecte concrete ale modernizării învățămîntului. Aceste discuții nu au fost purtate numai pe plan teoretic, ci au fost însoțite de demonstrații practice privind în mod special - folosirea unor mijloace audio-vizuale în lecțiile de comunicare și de recapitulare. Au fost organizate astfel două schimburi de experiență, la care au participat birourile grupelor sindicale. Unul din aceste schimburi de experiență a avut loc la Școala generală nr. 5, unde s-a asistat la o lecție ținută la clasa a IV-a de tov. Ion Sichitiu, iar celălalt la Școala generală nr. 1, la o lecție ținută la clasa a V-a de tov. Doina Berca. Referatele științifice prezentate cu acest prilej, ca și discuțiile fructuoase purtate de participanții la schimbul de experiență, au venit nemijlocit în sprijinul muncii cadrelor didactice.

Deosebit de valoros și eficient a fost simpozionul organizat de comitetul sindicatului, la 15 martie a.c. în colaborare cu Inspectoratul școlar județean Gorj. Acest simpozion, care a avut tema „Pedagogia și cibernetica", a fost realizat cu sprijinul Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură și al Institutului de științe pedagogice. Cu această ocazie conf. Vasile Bunescu, director general adjunct în Ministerul Învățămîntului, și prof. Emilia Constantinescu, șef de sector la Institutul de științe pedagogice, au făcut interesante expuneri pe temele „Pedagogia cibernetică" și „Modele și modelare". Expunerile au fost audiate de un mare număr de cadre didactice de la școlile din Tg. Jiu, Novaci, Sadu, Rovinari, Peștișani, care au dat o apreciere foarte pozitivă acestui simpozion și și-au exprimat dorința ca asemenea acțiuni să fie organizate și în viitor. Dînd curs dezideratelor lor, comitetul sindicatului va organiza în luna aprilie o consfătuire cu cadrele înscrise la examenele de grade, în vederea acordării unui ajutor mai concret acestora. De asemenea, vor fi organizate în continuare expuneri și aplicații practice pe teme legate de modernizarea învățămîntului, răspunzîndu-se astfel Chemării Conferinței Naționale a cadrelor didactice care a cerut școlii ca, ținînd pasul cu progresul necontenit al culturii și științei contemporane, cu avîntul nestăvilit al prefacerilor sociale, să fie „o școală a secolului nostru, un organism viu, dinamic și modern în înțelesul cel mai deplin al cuvîntului, receptiv la nou, capabil să se adapteze rapid și creator la exigențele societății noastre".

Prof. ION TALABĂ
președintele comitetului sindicatului învățămînt din Tg. Jiu

„SĂPTĂMÎNA PRIMĂVERII"

În fiecare an, pionierii dedică primăverii cîte o săptămînă. Timp de șapte zile, alese în fiecare județ în funcție de condiții, mii și mii de școlari croiesc haină nouă grădinilor, sporesc numărul pomilor și al arbuștilor care mărginesc șoselele, curăță livezile și pășunile, pregătesc cuiburile păsărilor, îngrijesc monumentele, contribuind la înfrumusețarea comunei sau orașului în care locuiesc, dovedindu-și priceperea de buni gospodari, hărnicia, spiritul de inițiativă, dragostea de muncă. În acest fel, acțiunile lor din „Săptămîna primăverii", devenită de pe acum o tradiție deosebit de îndrăgită, își demonstrează eficiența nu numai prin prețioasele lor valențe educative, dar și prin contribuția pe care o aduc la realizarea unor economii. Valoarea muncii patriotice pe care au desfășurat-o în „Săptămîna primăverii" din anul trecut numai pionierii din județele Brașov și Covasna, de pildă, s-a ridicat la 135.000 lei și, respectiv, 110.000 lei.

În aceste zile, în care primăvara s-a întors, în sfîrșit, pe meleagurile noastre, în mai toate unitățile și detașamentele de pionieri s-au lansat entuziaste chemări la întrecere, s-au alcătuit bogate planuri de acțiune. Obiectivele lor: cea mai curată și mai îngrijită școală și curte școlară; cei mai mulți pomi fructiferi plantați în livezile școlilor, ale C.A.P.-urilor sau I.A.S.-urilor, în curtea părinților, în comună sau oraș și de-a lungul drumurilor publice; cea mai mare suprafață de răsadnițe proprii de flori pentru școală și comună; suprafața cea mai mare de spații verzi amenajată în incinta curții și în apropierea școlii; monumentele istorice cele mai bine îngrijite; cel mai mare număr de cuiburi și căsuțe construite pentru păsările folositoare. Consiliul județean al Organizației pionierilor-Prahova și-a propus, printre altele, amenajarea unui mare parc al pionierilor în orașul Cîmpina, plantarea a peste 25.000 puieți de arbori de pădure în sectoarele ocoalelor silvice și plantarea de viță de vie și pomi fructiferi în cîteva cooperative agricole de producție. Pionierii și școlarii din județul Ilfov vor planta 20.000 de pomi fructiferi și ornamentali, vor sădi 500.000 de fire de flori și 50 hectare de puieți de pădure și vor îngriji permanent suprafețele plantate cu pomi fructiferi și arbori de pădure. Unitatea de pionieri de la Liceul din Darabani, județul Botoșani, și-a propus să planteze 1.000 pomi fructiferi și ornamentali în curtea și împrejurul școlii, să realizeze 1.000 m.p. de spații verzi formate din flori și benzi de iarbă, să amenajeze un parc, căruia să-i dea numele de „Parcul pionierilor", antrenînd la aceste acțiuni toate cele 19 detașamente, care cuprind peste 650 pionieri și școlari. La Săveni, în același județ, pionierii și școlarii vor participa la sădirea unui număr de 5.000 puieți în raza orașului.

Acțiunile pe care le vor îndeplini în acest an pionierii, sub îndrumarea comandanților lor, în decursul „Săptămînii primăverii" au pentru ei o însemnătate deosebită, întrucît sînt dedicate aniversării a 25 de ani de la Eliberare, precum și aniversării celor 20 de ani de la înființarea organizației de pionieri. Și, pentru că munca se împletește organic cu voia bună, cu cîntecul și jocul, „Săptămîna primăverii" se va încheia cu serbări în aer liber, cu focuri de tabără, cu concursuri distractive, cu simpozioane menite să întregească bucuria muncii împlinite.

VIOREL POPESCU

LECȚIA — TEREN OPTIM DE EDUCAȚIE

Acest titlu, cu rezonanță de formulă obișnuită, exprimînd un loc comun, s-ar părea că nu justifică o pledoarie în favoarea ideii pe care o exprimă. Dacă depășim formula — acceptată ca idee — și trecem la o analiză a faptelor, constatăm însă necesară luarea în discuție a modului cum se realizează, de fapt, educația prin lecție.

Surprinde aici cît de departe este uneori planul teoretic de realitatea procesului educativ, în detrimentul acestuia din urmă. Care sînt aspectele deficitare?

Este evident că nu putem realiza în cadrul acestui articol o prezentare exhaustivă. Preocupați de cerința importantă: cum poate fi sporit, prin modul de desfășurare a lecției, caracterul educativ al instrucției, ne vom referi la soluții de ordin metodic, fără a trata și despre resursele educative prezente în conținutul învățămîntului.

Cercetările efectuate ne-au condus către două obiective care considerăm că trebuie vizate în principal, pentru a asigura muncii didactice un sporit caracter educațional, formativ. Unul dintre aceste obiective privește creșterea gradată a independenței elevilor în procesul de învățămînt, celălalt — în strînsă legătură cu precedentul — preocuparea educatorilor pentru ca, în relațiile lor cu elevii, să țină mai mult seama de participarea afectivă a acestora, favorabilă instruirii și educării lor.

Absolvenții școlii noastre sînt uneori deficitari pe linia unui stil de muncă intelectuală rațional: a întocmi independent o bibliografie, a se orienta într-o bibliotecă, a desprinde esențialul dintr-un material studiat, a-l prelucra — reprezintă, chiar pentru unii studenți, sarcini care-i depășesc.

La această stare de lucruri au dus lecțiile limitate nu rareori la dictări, pe care elevii le urmăresc numai cu gîndul să nu piardă în notare vreun cuvînt al profesorului, lecțiile în care verificarea cunoștințelor vizează simpla redare a ceea ce a dictat profesorul în ora precedentă. Excesul de metode verbale, lipsa unor exerciții variate, care să apeleze la independența și creativitate, la soluții originale, lipsa de gradare a sarcinilor, care să solicite din ce în ce mai mult, fiecărui elev, spirit de orientare — explică, de asemenea, de ce nu constatăm, de la clasă la clasă, progrese la toți elevii noștri pe linia manifestării unei munci individuale de calitate. Tehnica metodică a lecției cunoaște, în genere, relativ puține note diferențiate, pe măsură ce elevii înaintează către un nivel sporit de independență în însușirea noului material. Așa se explică și de ce autoeducația nu este promovată decît în mică măsură, elevii fiind insuficient ajutați să se cunoască și să participe conștient la dezvoltarea personalității lor prin chiar intermediul activității de bază desfășurate de ei în școală — lecția.

Atmosfera creată în clasă în timpul orelor, caracterul relației profesor–elev reprezintă — după părerea noastră — un alt domeniu susceptibil de îmbunătățiri. Ar fi de revizuit, mai întîi, sensul adesea exterior, coercitiv, în care este concepută disciplina școlară, limitată uneori la un sistem de îngrădiri și interdicții. Nu pledăm pentru a se acorda elevilor libertăți care să-i scoată de sub influența educativă a școlii. Constatăm doar că respectul, stima, atașamentul elevilor față de profesori pot fi stimulate printr-o mai mare apropiere a acestora de elevi, prin încercarea de a situa raportul profesor-elev într-o sferă care să depășească semnificația emițător-receptor de informație.

Într-o anchetă întreprinsă de Institutul de științe pedagogice în cîteva licee din București și Pitești elevii claselor a XI-a semnalau ca principale deziderate, în relațiile lor cu profesorii, căldura, apropierea bazate pe stimă reciprocă, nevoia ca educatorii „să nu uite că au fost și ei elevi" și deci să privească de la înălțimea catedrei nu numai volumul și calitatea cunoștințelor actualilor elevi, ci omul cu interesele, aspirațiile, frămîntările lui.

Acuzăm adesea pe elevii noștri că acordă prea multă valoare notelor, că se complac într-o luptă egoistă, că sînt lipsiți de sensibilitate, plusul dobîndit în direcția informației lor nefiind susținut de un suport afectiv corespunzător. Dar lecțiile nu sînt adesea un îndemn la atitudini individualiste („fiecare pentru sine"), nedîndu-se ocazie unor acțiuni colective, de colaborare, iar explicațiile nu sînt adesea simple înșirări de date reci, rupte de tot ce ar putea înlesni înțelegerea faptului că fiecare cucerire a științei reprezintă activitatea unui om, a unor oameni concreți, cu personalitate întregită?

Se consideră de multe ori că a sta de vorbă cu elevul este apanajul și îndatorirea dirigintelui și numai a lui. Această modalitate de legătură între educator și elevi este limitată într-atît încît și în domeniul strict al transmiterii informației ea nu se desfășoară firesc, ori de cîte ori ar fi necesară. După explicarea noilor cunoștințe, unii profesori riscă întrebarea: „Este ceva neînțeles?". Elevii însă, abia ieșiți din tensiunea consemnării integrale, în caietele de notițe, a explicațiilor profesorului, nu pot opera încă selecția, nu sînt conștienți de ceea ce le este clar și ce nu, nu au avut răgazul să-și formuleze — nici măcar pentru ei — întrebări suscitate de datele percepute atunci prima dată. Și dacă, la ora următoare, vreunul îndrăznește: „eu n-am înțeles..." nu întîlnește întotdeauna atitudini încurajatoare, fiind suspectat mai curînd de nepregătirea lecției din care poate fi ascultat și notat. Catalogul, nota sînt arme ale profesorului, situîndu-l pe acesta în tabăra adversă față de elevi. Față de niște elevi care rămîn uneori pentru educator enigme, pentru că nu s-au creat punți de înțelegere între bănci și catedră. Nu numai prin ora de dirigenție se poate realiza ceva în această direcție. Ar fi de luat în discuție și de schimbat unele lucruri în însăși structura tradițională a lecției „cu toate verigile", momentul verificării cunoștințelor dobîndind mai multă amploare, realizat prin dezbateri și probleme care să stimuleze gîndirea independentă a elevilor, să constituie pentru ei adevărate exerciții de elocvență și de demonstrare a îndemînării solicitate de anumite deprinderi.

Coexistă în învățămîntul nostru clase mixte, alături de clase separate pentru băieți și fete, uneori chiar în aceeași școală. A pune în valoare condițiile specifice ale muncii cu colective mixte sau „demixtate" este încă un mod de a spori efectul educativ al lecției.

Sînt desigur și realizări deosebite în școala noastră, sînt preocupări și inițiative meritorii în direcția folosirii integrale a valențelor educative ale procesului de învățămînt. Asemenea reușite trebuie generalizate spre a deveni condiția firească, tipică a muncii didactice, spre a transforma lecția într-un teren optim de educație.

LUMINIȚA GHIVIRIGĂ
șef de sector la Institutul de științe pedagogice

VALENȚELE FORMATIVE ALE INFORMĂRII POLITICE A ELEVILOR

Conferința Națională a cadrelor didactice a dat un nou impuls preocupării pentru îmbunătățirea continuă a muncii politico-educative în rîndurile tineretului școlar, prin care se formează și se desăvîrșește fizionomia moral-politică a tineretului. Acțiunile de acest fel, departe de a se rezuma la prezentarea unor teze generale, trebuie să devină tot mai mult o adevărată școală a educației comuniste, un prilej de manifestare a răspunderii colective pentru formarea idealului de viață al fiecărui elev, de exprimare a atitudinii intransigente față de orice acțiune contrară cu modul nostru de a fi, de a concepe viața și munca.

Amplitudinea și complexitatea procesului de atragere a maselor la opera de desăvîrșire a socialismului, de perfecționare și de lărgire a democratismului vieții sociale din țara noastră, rapiditatea cu care se petrec evenimentele în lumea contemporană indică drept principală caracteristică a activității politico-educative permanenta situare în actualitate. Chiar atunci cînd aniversăm anumite momente istorice, cînd vizităm locuri și muzee istorice aducînd meritate elogii trecutului eroic, o facem pentru a-i ajuta pe tineri să extragă din el forța creatoare integrată prezentului, aspirațiilor și proiectelor acestuia, să se simtă continuatori ai înaintașilor, oameni ai vremii noastre, făuritori ai noii istorii a patriei.

Experiența didactică mi-a demonstrat că, între activitățile cu caracter politico-ideologic, informarea politică beneficiază de o caldă primire în masa de elevi. Desigur, nu orice informare politică. Dacă prezentăm fie la ora de dirigenție, în cadrul activităților din afara clasei sau de U.T.C.) expuneri amorfe, simple juxtapuneri de știri sau articole din presă, „lecții" seci, nu putem capta atenția adolescenților. Este și firesc: de ce să mai audă încă o dată în aceeași formă, cele cunoscute de ei din presă, de la radio, de la televizor? Nouă — diriginților, profesorilor — ei ne pretind mai mult: vor să-i ajutăm să pătrundă înțelesul adînc al evenimentelor, să-i antrenăm într-o participare activă la interpretarea lor, în cadrul unor discuții bine pregătite.

Se pune, deci, problema modalităților organizatorice ale informării politice, a conceperii și realizării ei astfel încît să angreneze neîntrerupt întreaga clasă, s-o pună în fața unei problematici de esență, mobilizatoare, care să nu lase nici un elev în afara fluxului de întrebări și răspunsuri. În ce mă privește, obișnuiesc să prezint la început cîteva probleme-cheie, menite să suscite interesul și gîndirea, să îndemne la interpretări de pe poziții militante. Informarea devine astfel un cadru de dezbatere, cu un suflu dinamizator intens, creează climatul unei angajări emoționale. Rolul profesorului este, aici, de a coordona și orienta discuția, de a oferi de erori, de a limpezi zonele obscure, de a formula concluzii. De fiecare dată caut să ilustrez discuțiile noastre cu secvențe filmate, extrase din filme documentare sau jurnale de actualități. Un lucru însă consider că nu trebuie trecut în nici un caz cu vederea: participînd la informarea politică elevii nu numai să asculte, ci să afle, dar și să-și manifeste conștiința politică.

Ne-am convins de atîtea ori că liceenii manifestă un mare interes pentru tot ceea ce se întîmplă astăzi în lumea în care trăiesc, pentru care se pregătesc. Dar dacă vrem ca ajutorul pe care li-l dăm în această privință să fie cu adevărat eficient nu trebuie să ne limităm doar la a informa și a explica, ci trebuie să-i deprindem să gîndească ei înșiși, să le dezvoltăm spiritul de discernămînt, principialitatea, așa încît fiecare să ajungă să interpreteze lectura, evenimentele, viața înconjurătoare potrivit filozofiei marxist-leniniste, să se considere angajat cu întreaga ființă într-un vast și dinamic proces de făurire a viitorului socialist al patriei.

Diferitele forme de activitate care vizează educația politică și cetățenească a elevilor trebuie să contureze, cred, acea orientare politică, profesională, etică pe care procesul de învățămînt, activitatea directă a corpului profesoral de la toate disciplinele, organizația de tineret, au menirea să o realizeze permanent, în fiecare moment al vieții școlare. Important este tocmai ca acțiunile politico-educative să țină seama de profilul școlii, să ajute la înfăptuirea obiectivelor instructiv-educative specifice acesteia, să facă legătura între cunoștințele predate, convingerile politice și practică, arătînd cum se realizează această legătură în viață, în activitatea productivă creatoare. Promovarea în rîndul elevilor a concepției materialist-dialectice despre natură și societate, a atitudinii înaintate față de muncă și a comportării civilizate și disciplinate servește bunei desfășurări a procesului didactic, a întregii vieți școlare și își pune amprenta puternică, decisivă asupra conturului spiritual al viitorilor constructori ai socialismului și comunismului.

Societatea noastră atribuie școlii rolul de luptător împotriva ideilor retrograde din știință, filozofie, politică, morală. În contextul acesta munca politico-educativă nu se poate rezuma la îmbogățirea orizontului cultural și a informării de actualitate a tinerilor. Un atribut de prim ordin al activității politico-educative [illegible] caracterul ei combativ, înarmarea viitorilor cetățeni cu concepții ideologice ferme împotriva influențelor străine ideologiei și moralei comuniste.

Avem posibilitatea de a sonda cu metode pedagogice științifice opinia liceenilor, de a afla care sînt problemele care-i preocupă în chip deosebit, care e nivelul conștiinței politico-cetățenești al fiecăruia din ei, părerile și ideile sale. Pe baza acestei consultări se pot iniția, cînd realitatea școlară o cere, pe lîngă manifestări cu caracter mai larg, [illegible] unei clase sau unui grup de clase, și acțiuni cu destinație restrînsă, diferențiate în funcție de pregătirea generală a unor elevi, de experiența lor de viață. Oricum, succesul muncii politico-educative e condiționat organic de respectarea particularităților de vîrstă și individuale ale elevilor cu care lucrăm.

Eficiența activității politico-educative e hotărîtă, evident, de competența științifică și pedagogică, de experiența de viață, de maturitatea civică și politică, de probitatea etică a educatorului, ceea ce implică o perfectă cunoaștere a problemelor vieții politice și sociale interne și internaționale, a direcțiilor de evoluție a societății umane contemporane, însușirea, pînă la esență, a filozofiei materialist-dialectice, a principiilor politicii partidului și statului nostru.

Scopul central al întregului efort educațional din școală este să pregătească tineretul pentru muncă, pentru viață, să-l formeze pentru a deveni cît mai folositor societății noastre socialiste. De aceea și activitatea politico-educativă e chemată să slujească acest obiectiv, să cultive la tineri puternice convingeri politice, sentimente patriotice și umaniste, hotărîrea de a munci și lupta pentru înflorirea națiunii române socialiste, pentru progresul orînduirii noastre, pentru creșterea prestigiului patriei și al socialismului în lume.

Prof. VALERIU C. NESTIAN

PRECIZĂRI

privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea posturilor și catedrelor vacante în anul școlar 1969–1970

În vederea aplicării Instrucțiunilor privind concursul pentru ocuparea unor catedre și posturi didactice, Ministerul Învățămîntului face următoarele precizări:

Pot participa la concurs, în afară de cei prevăzuți în instrucțiunile publicate în „Gazeta Învățămîntului", cadrele didactice care se află în una din următoarele situații: au definitivarea în învățămînt, dar, în prezent, nu funcționează ca titulare (dacă în ultimii 3 ani nu s-au transferat dintr-o localitate în alta); nu au domiciliul stabil în municipiul pentru care se prezintă la concurs, dar prezintă dovadă eliberată de Consiliul popular municipal din care rezultă că au spațiu locativ sau li se poate asigura spațiul locativ; funcționează în învățămîntul superior și doresc să treacă în învățămîntul de cultură generală (în aceste cazuri participarea la concurs va fi condiționată numai de efectuarea unui stagiu în învățămîntul superior de cel puțin 3 ani).

În municipiile în care se organizează concurs pentru ocuparea posturilor și catedrelor vacante, se numește de către Inspectoratul școlar județean (al municipiului București), **o comisie județeană** care se va ocupa de organizarea și desfășurarea concursului, formată din: inspectorul școlar șef județean care se ocupă de problemele de personal didactic, ca președinte, inspectorul școlar șef al municipiului, reprezentantul sindicatelor din învățămînt și cultură 1—2 directori de școli, ca membri. Pentru ocuparea catedrelor de la disciplinele de cultură generală din învățămîntul liceal de specialitate și din învățămîntul profesional și tehnic, comisiile de concurs pot fi completate și cu delegați ai ministerelor sau ai organelor centrale în subordinea cărora se găsesc unitățile școlare respective.

Pentru aprecierea probelor de concurs se instituie **comisii pe specialități și grade de învățămînt,** alcătuite după cum urmează:

pentru profesori: inspectorul de specialitate; 2—3 profesori de specialitate, care predau la licee (pot fi solicitate și cadre de specialitate de la institutele de perfecționare a personalului didactic);

pentru învățători: inspectorul de specialitate; 2 profesori de matematică și 2 profesori de limba română care predau la licee (de preferință la licee pedagogice): 2 învățători;

pentru educatoare: inspectoarea de specialitate; 2 profesori de limba română, de preferință dintre cei care predau la liceele pedagogice; 2 educatoare.

În comisiile de concurs vor fi numiți profesori, învățători și educatoare care au experiență didactică și au obținut grade didactice (gradul I sau gradul II).

În cazul cînd pentru o specialitate numărul candidaților este mai mare de 100, se instituie două comisii.

Comisia pentru organizarea și desfășurarea concursului are obligația **de a verifica actele candidaților** și de a stabili dacă îndeplinesc condițiile pentru a participa la concurs.

Lista candidaților care au dreptul de a se prezenta la concurs se afișează, pe specialități și grade de învățămînt, la inspectoratul școlar, pînă la 19 aprilie a.c. Pentru catedrele vacante de la școlile generale se vor putea prezenta atît profesorii cu studii universitare cît și profesorii care au absolvit institutele pedagogice.

Subiectele probelor scrise se stabilesc de Ministerul Învățămîntului.

Lucrările scrise au caracter **secret.** Hîrtia pentru lucrările scrise se asigură de inspectoratul școlar. Lucrările nu pot fi scoase din incinta localului unde s-a dat proba scrisă. În organizarea și desfășurarea probelor scrise se vor aplica îndrumările date pentru examenul de bacalaureat.

Lucrările sînt **notate de fiecare membru al comisiei de specialitate,** făcîndu-se media aritmetică a notelor. Fracțiunile de 50 de sutimi sau mai mari se rotunjesc în favoarea candidatului, iar fracțiunile sub 50 de sutimi vor fi neglijate.

Lucrările vor fi desfăcute în prezența întregii comisii, după corectarea lor, iar rezultatul va fi consemnat într-un tabel semnat de membrii comisiei.

Aprecierea candidaților se face pe bază de punctaj, acordîndu-se de la 1 la 20 puncte, după cum urmează:

— de la 1 la 10 puncte pentru proba scrisă, punctajul minim pentru promovarea probei fiind de 7 puncte. Învățătorii vor trebui să obțină minimum 7 puncte la fiecare din cele două probe scrise (limba română și aritmetică), iar punctajul general al celor două probe va reprezenta media punctelor obținute la probele scrise rotunjită, la nevoie, în favoarea candidatului;

— 2 puncte pentru gradul II

— 2 puncte pentru gradul I (la care se adaugă și cele două puncte pentru gradul II)

Candidaților care au promovat cu media 10 examenul pentru definitivare în învățămînt sau pentru gradul II li se acordă cîte un punct în plus pentru fiecare din aceste examene. Menționăm că vor fi luate în considerare și gradele didactice obținute înainte de reforma învățămîntului din 1948 și recunoscute prin prevederile Statutului

— de la 1 la 4 puncte pentru rezultatele obținute în activitatea didactică și metodico-științifică, pentru participarea la elaborarea de programe, manuale școlare, metodici, activitatea în cadrul organizațiilor de tineret și cultural-obștească.

La punctaj egal, se va ține seama de situația familială (căsătorit, numărul copiilor), precum și de starea sănătății candidaților.

Punctajul atribuit pentru grade didactice și pentru activitățile didactice și metodico-științifice se stabilește de comisia județeană pentru concurs.

Pentru aprecierea activității didactice și metodico-științifice a candidaților (cu 1 pînă la 4 puncte) se va ține seama de:

— activitatea didactică (rezultate obținute în pregătirea elevilor, constatate cu ocazia inspecțiilor sau confirmate de conducerile școlilor: participarea elevilor la olimpiadele școlare; rezultate obținute de elevi la concursul de admitere în învățămîntul superior, în licee sau școli profesionale etc.);

— activitatea metodico-științifică (participarea la formele de muncă metodică organizate în școli sau la nivel interșcolar; activitatea în cadrul societăților științifice ale cadrelor didactice (prezentarea de comunicări, publicarea de articole); elaborarea de programe școlare (se vor prezenta dovezi care să certifice această activitate); publicarea de articole și studii în presa pedagogică; autori de metodici, de manuale școlare sau referenți la manuale; creatori de modele de material didactic, recunoscuți ca autori sau ca inovatori;

— activitatea în cadrul organizațiilor U.T.C. și de pionieri (comandant de unitate sau detașament, îndrumător U.T.C., activitate culturală ca instructor de formații artistice ale elevilor);

— activitatea cultural-obștească în cadrul instituțiilor de cultură, pentru răspîndirea cunoștințelor științifice, ideologice, sprijinirea bibliotecilor publice, a mișcării artistice de amatori etc. Rezultatele obținute în activitatea cultural-obștească vor fi confirmate prin aprecieri din partea conducătorilor instituțiilor de cultură respective.

Candidații admiși la concurs își aleg posturile (catedrele) la unitățile școlare pentru care au pregătirea de specialitate, în ordinea descrescătoare punctajului obținut. În acest sens cei declarați reușiți la concurs vor fi invitați în ziua de 27 aprilie a.c., urmînd să-și dea în scris acordul pentru transferarea (numirea) în postul obținut pe baza rezultatelor concursului. În cazul cînd unul din concurenți nu acceptă postul (catedra) în care urmează să fie transferat, în baza rezultatelor concursului postul respectiv va fi pus la dispoziția concurentului următor în ordinea rezultatelor.

Rezultatul concursului **se afișează** la sediul inspectoratului școlar județean (al municipiului București) și se **comunică** celor în cauză la data de 27 aprilie 1969.

Pînă la 30 aprilie a.c. inspectoratele școlare vor trimite Ministerului Învățămîntului lista **posturilor și catedrelor devenite vacante în urma desfășurării concursului,** inclusiv posturile puse în concurs și care au rămas neocupate. Nu vor fi cuprinse în această listă posturile și catedrele din municipiu care au devenit vacante ca rezultat al concursului, acestea urmînd să fie ocupate în anul școlar viitor prin suplinirI. Inspectoratele școlare județene vor înainta la Ministerul Învățămîntului și lista nominală a persoanelor care au reușit la concurs dar, nefiind titulare, trebuie să fie numite prin ordinul ministerului.

SECVENȚE

Sesiune științifică la împlinirea a 150 de ani de la nașterea lui Alecu Russo

Continuînd seria de manifestări închinate unor strălucite personalități din istoria literaturii române, Societatea de științe filologice a organizat în zilele de 22 și 30 martie la Piatra Neamț o sesiune științifică prilejuită de împlinirea a 150 de ani de la nașterea scriitorului Alecu Russo. Peste 400 de participanți — cercetători, cadre didactice din învățămîntul superior și de cultură generală din întreaga țară — au audiat în cadrul sesiunii 15 comunicări științifice.

Lucrările sesiunii au debutat printr-o expunere a prof. univ. Al. Dima, membru corespondent al Academiei și vicepreședinte al Societății de științe filologice, intitulată „Personalitatea lui Alecu Russo". Conf. univ. Emil Boldan, secretar al societății, a prezentat comunicarea Traiectoria operei lui Alecu Russo în conștiința posterității". O serie de comunicări au abordat diferite aspecte particulare referitoare la creația acestui scriitor. Astfel lector univ. Maria Platon (Iași), a tratat tema „Alecu Russo și sentimentul naturii", conf. univ. C. D. Papastate (Craiova), tema „Alecu Russo portretist, observator și critic social în scrierile sale de limbă franceză", lector univ. Antoaneta Macovei (Iași), a vorbit despre „Alecu Russo și poemul în proză", prof. Haralambie Mihăilescu (Piatra Neamț) despre „Alecu Russo, un înaintaș al lui Hogaș pe drumuri de munte", lector univ. Al. Cristureanu (Cluj), despre „Accente profetice în stilul operei «Cîntarea României»", iar asistenții universitari Dumitru și Veronica Tiutiuca (Galați), despre „Arta argumentului la Alecu Russo". Alte comunicări au tratat probleme de stil și limbă literară. Între acestea amintim „Alecu Russo și fondul nostru latin" prezentată de prof. Ion Mincu (Bacău), „Particularități de limbă în opera lui Alecu Russo", de prof. Traian Pătrășcanu (Alba Iulia), „Alecu Russo precursor al unei structuri stilistice moderne" de prof. I. Dumitrescu (București), „Probleme de sintaxă în opera lui Alecu Russo" de lect. univ. V. Hodiș (Cluj) și „Opera lui Alecu Russo și dialectele literare" de asist. univ. Gr. Răcariu (Galați) Prof. Silvia Popescu din Piatra Neamț a prezentat comunicarea „Valoarea educativă a Cîntării României".

Cu ocazia sesiunii, Biblioteca centrală pedagogică a organizat în orașul Piatra Neamț o expoziție cuprinzînd ediții rare, fotocopii de manuscrise, articole din presa timpului și bibliografie critică și istorică. O interesantă excursie la casa lui Ion Creangă din Humulești, la mînăstirile Neamț, Agapia și Văratec a întregit într-un chip agreabil și instructiv acțiunea organizată de Societatea de științe filologice.

Acțiuni ale cercurilor pedagogice

O eficientă acțiune în sprijinul cadrelor didactice care predau la clasele I a fost inițiată recent de cercurile pedagogice ale învățătorilor din municipiul Tîrgu Jiu. Cu sprijinul inspectoratului școlar județean, la Școala generală nr. 4 din localitate s-a desfășurat un ciclu de lecții experimentale predate de cadre didactice specilizate pe discipline. Astfel, pentru a se evidenția importanța pe care o are în dezvoltarea vorbirii și în memorarea activă a cunoștințelor îmbinarea cuvintelor cu imaginile și trezirea unor stări emoționale, una din lecțiile cuprinse în abecedar poezia „Primăvara", a fost predată la două clase în două ore consecutive, întîi prin simplă lectură și explicare și apoi prin lectură combinată cu prezentarea unor tablouri tematice și a unor diapozitive și cu expunerea unor mici povestiri care să stimuleze emoția elevilor. Rezultatele obținute au demonstrat superioritatea celei de a doua metode. Lecția experimentală de aritmetică predată cu același prilej a evidențiat modalități prin care, ținînd seama de caracterul concret al gîndirii școlarilor mici și de puterea lor limitată de concentrare, se poate realiza activizarea permanentă a întregului colectiv.

Schimbul de experiență inițiat de cercurile pedagogice ale învățătorilor din Tg. Jiu a scos în evidență, de asemenea, modalitățile de valorificare a cunoștințelor anterioare de care dispun copiii și a observațiilor spontane în cadrul orelor de cunoaștere a mediului înconjurător.

Întreaga acțiune a demonstrat importantele rezerve și posibilități de care dispun cercurile pedagogice ale învățătorilor pentru dezbaterea și soluționarea unor probleme actuale de interes comun, pentru perfecționarea măiestriei pedagogice a cadrelor didactice și pentru sporirea eficienței activităților instructiv-educative.

Înv. ELEONORA NEGULESCU
Tîrgu Jiu

Pe urmele trecutului comunei

Cercurile de elevi de la Școala generală din comuna Cășeiu, județul Cluj, desfășoară sub îndrumarea profesorilor, o activitate meritorie.

Cercul de arheologie, bunăoară, condus de prof. Maria Racolta, a reușit să amenajeze un muzeu școlar cu peste 100 de exponate din cele mai diverse domenii — ceramică, monede, îmbrăcăminte, unelte etc. În apropierea școlii se află rămășitele unui castru roman, pe care elevii îl cunosc atît de bine, încît pot îndeplini cu succes funcția de ghizi, dînd vizitatorilor explicații amănunțite și competente.

Extinzîndu-și mereu activitatea, micii arheologi au efectuat în acest an săpături într-un loc unde se află un mormînt comun în care sînt îngropați locuitori ai satului masacrați de ultimul val de tătari care au trecut pe Valea Someșului. De asemenea, se fac săpături pe locul unde se presupune că era o mînăstire în care se pregăteau dieci.

Rezultatele activității din cerc sînt demne de luat în seamă: membrii cunosc bine și îndrăgesc istoria, vorbesc cu mîndrie și recunoștință despre generațiile trecute, care s-au sacrificat pentru realizarea visurilor de libertate ale poporului și se pregătesc cu sîrguință pentru a fi demni cetățeni ai patriei socialiste.

Prof. GRIGORE ROMAN

În dezbatere:

PROIECTUL PLANULUI DE ÎNVĂŢĂMÎNT PENTRU LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Echilibru firesc între toate obiectele care formează cultura generală

Proiectul planului de învățămint al liceului de cultură generală vădește grija pentru concretizarea unui obiectiv de o însemnătate majoră înscris în Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățămîntului — și anume, îmbunătățirea pregătirii elevilor în liceu și diversificarea acestei pregătiri în funcție de cerințele societății și de aptitudinile și înclinațiile tineretului școlar. Caracteristica dominantă a acestui proiect pare să fie încercarea de a stabili un echilibru între pregătirea de cultură generală și un început de specializare, între disciplinele umaniste și cele realiste, între năzuințele de a face cunoscute elevilor noțiuni dintr-o sferă cît mai largă din viața materială și spirituală a lumii și cerința socială de a-i forma și perfecționa într-un domeniu determinat. Imbunătățirile ce se vor aduce planului nu trebuie să strice acest echilibru, ci să-i asigure un grad mai mare de stabilitate, să-l perfecționeze. De aceea orice modificare trebuie cîntărită atît în valoarea ei proprie, cît și prin raporturile ce le determină în întregul sistem.

Am făcut aceste considerații datorită insistențelor — aparent justificate — ale unor profesori de a se elimina cu totul unele obiecte de învățămînt la diverse clase, pentru a se face un loc mai important disciplinelor specifice fiecăreia dintre cele 3 secții propuse. Scopul declarat — și poate sincer intenționat — al acestor propuneri este acela de a folosi cît mai judicios capacitățile intelectuale ale tînărului, de a evita „pierderea de timp" cu lucruri de prisos. Se înclină, de pildă, spre scoaterea completă a matematicii de la ultimele clase ale secției umaniste pe motivul că e un obiect dificil pentru elevii acesteia. Dar dificultățile care se întîlnesc în studiul matematicii determină oare în mod absolut inutilitatea ei pentru umaniști? Studierea de către umaniști a omniprezentei matematici poate fi socotită drept o simplă pierdere de timp? Însuși faptul că matematica stă la baza atîtor realizări tehnico-științifice, cu repercusiuni adînci în întreaga viață a societății, nu-i dă acesteia un pronunțat caracter umanist? Atunci de ce să lipsească matematica din cultura generală a unui om pe care societatea noastră îl cere multilateral dezvoltat?

Dar dacă personal sînt de acord cu numărul orelor de matematică prevăzute în planul secției umaniste, nu sînt pe deplin mulțumit de modul cum este concepută predarea acestui obiect, de rezultatele obținute de elevi. Matematica pentru umaniști nu trebuie să fie un studiu „fără demonstrații", ci un studiu conceput armonios riguros științific, unitar. Secția umanistă trebuie să aibă o matematică „umanistă" care să constituie, pe lîngă obiectele de profil, un obiect principal.

Prevederea de a nu depăși 30 de ore săptămînal — prevedere binevenită și justificată din punct de vedere științific — a dus la restrîngerea numărului de ore la unele obiecte. Istoria literaturii române, de pildă, a rămas cu trei ore pe săptămînă. Nu vrem să neglijăm importanța altor obiecte în favoarea istoriei literaturii. Trebuie însă să fim realiști și să luăm în seamă vastitatea materialului ce trebuie studiat la acest obiect în comparație cu materialul altor obiecte. Dacă un manual de 200—300 de pagini poate asigura o pregătire bună elevilor la majoritatea obiectelor de învățămînt, la literatură, manualul, oricît de voluminos ar fi, nu poate suplini cunoașterea directă a operelor literare. Aici manualul este doar un auxiliar în pregătirea elevilor, în timp ce restul manualelor constituie principalul (dacă nu unicul) izvor de informație. Examenul de bacalaureat din acest an, de pildă, cere candidaților, la toate obiectele, cunoașterea a cel mult patru manuale, în timp ce la literatură, în afara celor patru manuale, se cer citite, măcar parțial, încă 140 de opere literare, dintre care aproape jumătate sînt romane, nuvele, piese de teatru etc., opere de o întindere de loc neglijabilă. Și să ne gîndim că materia pentru bacalaureat e doar o parte din ceea ce se studiază în liceu. Așadar, alocarea a patru ore literaturii române pentru secția umanistă este o necesitate. De unde să se ia însă aceste ore fără să se diminueze simțitor cele repartizate altor obiecte? În acest sens mi se pare potrivită următoarea soluție: un număr de ore (1—2 ore săptămînal) să fie luate în prima jumătate a anului (adică în primul trimestru) de la un obiect, iar în a doua jumătate de la alt obiect, de pildă, la anul IV, unele obiecte în loc să se predea în cîte 96 de ore fiecare să fie predate în cîte 80 de ore. Acest „compromis" se poate face și la alte clase, cu condiția ca obiectele ce folosesc ora comună să fie predate întregul an școlar (nu ca se făcea cîndva cu geologia), iar numărul acestor ore să fie cel mult două într-o clasă. Din punct de vedere organizatoric nu s-ar ivi greutăți, deoarece norma de predare actuală este mai elastică (18—20 de ore săptămînal).

Propun, de asemenea, ca ora rezervată gramaticii în clasele umaniste să fie folosită și pentru cunoașterea altor probleme de limbă (lexicologia, stilistica, fonetica), atît ca aspect descriptiv, cît și — uneori — ca aspect istoric. Gramatica ar putea fi înlocuită cu obiectul „Probleme de limbă" în care, desigur, problemele gramaticale ar ocupa locul principal.

Introducerea obiectelor facultative în planul de învățămînt este binevenită și va răspunde dorinței tinerilor de a cunoaște cît mai multe lucruri utile, de a se apropia mai mult de viața practică. Dar pentru a nu constitui o supraîncărcare (30 ore de clasă + 2 ore obiecte facultative + o oră pregătire sportivă și ansamblul coral = 33 ore săptămînal, în afară de cercuri și activități pe linie de organizație), propun ca pregătirea sportivă și ansamblul coral să devină tot facultative pentru unele categorii de elevi. De pildă, cei care învață conducerea auto să nu participe și la pregătirea sportivă, cei care efectuează activități artistice să nu participe și la ansamblul coral etc. Susțin de asemenea propunerea făcută în coloanele gazetei ca obiectele facultative să se organizeze în general, sub formă de cercuri, pe clase sau pe școală.

Prof. Gh. DASCALU
inspector șef la Inspectoratul școlar județean Tulcea

Un studiu mai rațional al matematicii

Prin conținutul lor, prevederile înscrise în proiectul de plan pentru liceul de cultură generală pot determina, fără îndoială, un pas înainte în pregătirea tineretului, corespunzător cerințelor actuale ale societății noastre. Constituirea a trei secții încă din primul an al liceului este de natură să asigure o bază temeinică pentru cultivarea și dezvoltarea aptitudinilor și intereselor fiecărui elev, permițînd totodată înarmarea lor cu o largă cultură generală.

Studiind cu atenție proiectul aș dori să fac unele observații și propuneri care vizează sporirea eficienței învățămîntului matematic în liceu. Remarc în primul rînd că nu se constată o diferență palpabilă între secția de matematică-fizică prevăzută în proiectul noului plan și planul actualei secții reale a liceului. Pe cîtă vreme la secția chimie-biologie numărul săptămînal de ore la disciplinele de bază s-a mărit considerabil — la chimie cu 5 ore iar la biologie cu 4 ore — fapt ce asigură o profilare mai accentuată, la matematică, deși volumul cunoștințelor a sporit esențial în ultimii ani prin introducerea unor discipline noi, numărul de ore nu s-a mărit deloc. Ca urmare la majoritatea orelor de matematică vom fi nevoiți să predăm cunoștințe noi neavînd însă timpul necesar pentru rezolvarea de probleme și pentru adîncirea noțiunilor predate. Avînd în vedere aceste considerente, propun ca în anul I numărul de ore la matematici să fie ridicat de la 4 la 6 (eventual prin suprimarea predării limbii latine).

La fel, consider că o singură oră afectată trigonometriei în anul II este prea puțin, elevii neputînd să-și însușească în aceste condiții o serie de cunoștințe care își găsesc aplicabilitatea mai tîrziu, în diferite capitole ale matematicii.

Pentru a se evita supraîncărcarea elevilor aș fi de părere să se renunțe la predarea mecanicii raționale, cu atît mai mult cu cît pentru a înțelege bine această disciplină elevii ar trebui să aibă deprinderi mai ample de rezolvare a ecuațiilor diferențiale decît cele pe care le dobîndesc în liceu. Consider că ar fi mai eficientă studierea mai aprofundată a calculului integral și rezolvarea unui număr mai mare de probleme de geometrie și fizică cu ajutorul integralelor. Dacă, totuși, nu se va renunța la predarea acestei discipline, opinez pentru mărirea numărului de ore la matematici în anul IV cu încă o oră pe săptămînă.

În general aș propune ca noțiunile de matematică modernă să fie introduse începînd din anul I și să fie îmbogățite pe parcurs cu cunoștințe de natură să contribuie la înțelegerea mai lesnicioasă a algebrei superioare.

Avîndu-se în vedere că la secția umanistă predarea calculului diferențial și integral n-a dat rezultate prea bune, aș propune ca pe viitor la această secție să se predea în anul III, noțiuni despre mulțimi și despre calculul probabilităților, deoarece aceste discipline contribuie mai mult la dezvoltarea gîndirii elevilor. În anul IV al secției umaniste s-ar putea renunța cu desăvîrșire la predarea matematicii, timpul rămas disponibil putînd fi folosit pentru adîncirea disciplinelor de profil.

Prof. MIHAI BOGOZI
Miercurea Ciuc

Orele de chimie pot fi mai bine repartizate

Dacă analizăm locul pe care îl ocupă predarea chimiei în proiectul planului de învățămînt pentru liceele de cultură generală constatăm că acest proiect ține seama de cerințele științei moderne, de dezvoltarea industriei chimice în patria noastră și de necesitatea de cadre bine pregătite pentru acest domeniu, prevăzînd înființarea unei secții speciale de chimie-biologie. Considerăm de asemenea că accentuarea studiului chimiei prin introducerea cunoștințelor de chimie biologică, chimie fizică și nucleară va veni în sprijinul pregătirii multilaterale și temeinice a elevilor.

În privința numărului de ore repartizate chimiei sîntem de părere că acestea sînt corespunzătoare la secția chimie-biologie și la secția umanistică, în cadrul cărora se va putea asigura încă din liceu, pregătirea unor tineri capabili să continue în bune condiții studiile în facultățile de specialitate. Mai puțin corespunzătoare însă ne pare a fi repartizarea numărului de ore pe clase și specialități la secția matematică-fizică. Ținînd seama de profilul acestei secții, de posibilitățile pe care trebuie să le creeze ea pentru continuarea studiilor în institutele politehnice, unde se pune un accent deosebit și pe noțiunile de chimie, credem că trebuie aduse proiectului o serie de modificări.

Propunerile noastre au în vedere, la anii I și II, menținerea numărului de ore prevăzut în proiectul de plan, cu condiția să se pună un accent deosebit pe studiul chimiei generale, iar la chimia anorganică să dea numai noțiunile absolut necesare, renunțîndu-se la amănuntele descriptive în favoarea legării cunoștințelor teoretice de practica producției. Credem că este bine ca predarea cunoștințelor de chimie organică să se realizeze numai în anul III, cu două ore săptămînal, accentul punîndu-se, de asemenea, numai pe problemele de principiu și pe cele mai importante substanțe organice, cu aplicații practice. În anul IV propunem să se predea, în cadrul celor două ore săptămînale, noțiuni de chimie fizică și nucleară. În acest fel se vor crea condiții pentru o mai bună aprofundare a noțiunilor respective și pentru corelarea lor cu noțiunile de matematică și de fizică.

Prof. MIRCEA RĂDUCANU
Prof. CONSTANTIN ZAVATI
inspectori de specialitate la Inspectoratul școlar județean Bacău

Din scrisorile sosite la redacție

Ca și în cazul dezbaterii care a avut loc pe marginea proiectelor planului și programelor de învățămînt ale școlii generale de 10 ani, redacția noastră primește numeroase scrisori în care cadrele didactice își expun părerile cu privire la proiectul planului de învățămînt al liceului de cultură generală.

● Se prevede în proiect ca mărirea numărului de secții să atragă după sine modificări și în desfășurarea concursului de admitere în liceu — arată în scrisoarea lor prof. **L. Chelu** și **C. Timiraș**, de la Inspectoratul școlar al județului Brăila. Ar urma ca, în raport cu profilul secției pentru care candidează, elevii să dea examene la anumite obiecte. Faptul acesta implică însă și unele riscuri — sînt de părere corespondenții noștri — deoarece încă din școala generală se va acorda o mai mare atenție doar unor obiecte de studiu în detrimentul altora. În felul acesta școala generală nu va mai răspunde menirii ei. Pentru preîntîmpinarea unei asemenea situații ei propun ca româna și matematica să rămînă în continuare obiecte obligatorii la concursul de admitere, urmînd să se adauge istoria pentru secția umanistă, fizica pentru secția matematică-fizică, biologia sau chimia pentru cea de a treia secție.

● În multe scrisori se pledează pentru acordarea unui număr mai mare de ore unor discipline de învățămînt. După o lungă argumentație — bine întocmită și susținută cu exemple — prof. **Eugenia H. Mihăescu**, de la Liceul nr. 1 din Roman, propune sporirea numărului de ore repartizate pentru studiul limbii latine la secția umanistă de la două la trei pe săptămînă pentru toate clasele. Un vechi colaborator al gazetei noastre, prof. **Emanoil Cinteză**, de la Liceul „Tudor Arghezi" din Tg. Cărbunești-Gorj susține, pe bună dreptate, importanța studiului științelor sociale în liceu, apreciind faptul că în proiect se propune ca în ultimul an să se predea filozofia în trei ore pe săptămînă. „Consider — se spune în continuare în scrisoare — că s-ar răspunde pe deplin actualelor cerințe dacă și la economia politică, în anul III, numărul orelor ar crește de la două la trei pe săptămînă".

La rîndul său prof. **Nicolae Gh. Chivoiu**, din Chiojdeni-Vrancea, socotește că ar fi necesar ca în anul I geologia să se predea în două ore pe săptămînă, iar prof. **Pavel I. Voicu**, de la Liceul nr. 43 din București, propune, printre altele, ca geografia să se predea în anul III în 2 ore pe săptămînă în loc de o oră.

Toți absolvenții liceului trebuie să stăpînească noțiunile de psihologie și logică

Consider ca foarte bine venit faptul că în proiectul planului de învățămînt pentru liceul de cultură generală disciplinelor filozofice li se acordă spațiul cuvenit. Aș avea însă de făcut unele propuneri privind utilizarea orelor repartizate.

Cred că, în cele 3 ore pe săptămînă rezervate filozofiei în anul IV, istoria filozofiei va trebui să ocupe un loc mult mai mare ca acum. Propun, de asemenea, să se includă cîteva ore de etică (eventual, în capitolul „Conștiința socială" cînd se tratează despre morală și despre regulile de conviețuire în societate).

Îmi exprim rezerve în ceea ce privește predarea laolaltă a psihologiei și a logicii într-un singur an, în cîte o oră pe săptămînă, la secțiile cu profil real. Experiența din acest an și din anii trecuți arată că o asemenea predare nu este eficientă. De altfel însăși dezvoltarea pe care a luat-o psihologia muncii pe plan mondial și național este un argument puternic în favoarea predării psihologiei pe parcursul unui întreg an școlar la secțiile matematică-fizică și chimie-biologie. De asemenea, orice om — fie el muncitor, tehnician, inginer, biolog, medic etc. — trebuie să facă raționamente corecte și să știe cum poate ajunge la ele. Pentru aceste considerente pledez pentru studierea în anul III, la toate secțiile, numai a psihologiei, urmînd ca logica să se predea, la toate secțiile, în anul IV. Pentru a nu-i supraîncărca pe elevi, propun ca în anul IV, la secția umanistă să se mențină propunerile din proiectul de plan (3 ore filozofia și o oră logica), urmînd ca la secțiile cu profil real, filozofia să se predea în 2 ore pe săptămînă, iar logica să ocupe cea de a treia oră rezervată filozofiei în proiect. La aceste secții propun să se reducă capitolul de istoria filozofiei în favoarea lecțiilor de etică.

În acest fel planul de învățămînt nu va avea de suferit cu nimic în ceea ce privește repartizarea numărului de ore pe clase și obiecte de studiu. De asemenea, elaborarea programelor și manualelor pentru disciplinele filozofice va fi mult ușurată, făcîndu-se diferențieri pe secții numai în cadrul unui singur obiect și a unui singur an de studii (filozofia, anul IV) în loc de două obiecte și doi ani de studii (psihologia și logica, anii III și IV), de la cele 3 secții. Avantajul cel mare este acela că toți elevii vor dobîndi noțiuni ample de psihologie și logică, pe care le vor putea aplica în practică.

Prof. ION CIPU
Liceul Făget, jud. Timiș

La stațiunea micilor naturaliști de la Palatul pionierilor din Capitală

FIZICA ŞCOLARĂ

(Urmare din pag. 1)

că acestea conduc bine electricitatea și căldura.

Toate acestea erau suficiente pentru ca și fizica școlară să recunoască rolul de piatră de boltă al structurii atomului. Cu studiul acestei arhitecturi de bază a materiei ar trebui să înceapă practic predarea fizicii, de aici să se organizeze mai departe, oarecum radiant, toată desfășurarea ei. Dar, din păcate, structura atomului nu este expusă, de obicei, decît în ultimele capitole sau paragrafe ale manualelor.

În numele atomului se impune o adevărată revoluție a predării

Firește, ar fi greșit să susținem că acțiunea de modernizare a predării fizicii întreprinsă la noi, ca și în alte părți, nu a conferit acesteia o anumită doză de actualitate, că nu a introdus, în diverse locuri ale osaturii programelor și manualelor, elemente noi, la un nivel didactic și pedagogic meritoriu. Ceea ce pare a se impune ca necesar — și acest lucru este constatat mai peste tot în lume — este însă nu atît o adaptare, cît o qvasi-revoluționare a unor concepții devenite clasice în organizarea predării. Ar fi vorba, în fapt, de a așeza la bazele predării fizicii — ca și, de altfel, ale celorlalte științe ale naturii — studiul cunoștințelor despre materie, recte al atomului și structurii lui. Încetînd să mai fie o istorie trunchiată a științei, fizica școlară ar ține astfel pasul cu știința pe care urmărește s-o transmită.

Se vor ridica probabil voci care să susțină că un prea timpuriu contact al elevilor — înainte de a fi abordat chimia — cu tabloul clasificării periodice al lui Mendeleev presupune un efort prea mare pentru ei. Nimeni însă nu ar concepe ca elevul de aceeași vîrstă să nu știe „ca pe apă" numele județelor patriei și ale capitalelor lor, ale principalelor masive muntoase, rîuri, lacuri, orașe etc. din geografia patriei sau a lumii, numele principalelor personalități ale istoriei poporului nostru, ale personalităților istoriei universale, ale scriitorilor clasici ș.a.m.d., deși aici sînt de reținut mult mai multe cunoștințe. Adăugăm că experiențe pedagogice întreprinse în Franța, U.R.S.S., Canada și Anglia au demonstrat că predarea bazată pe desfășurarea cumulativă și în ordinea numărului atomic cu grupare simultană pe familii, dar și pe grupe de însușiri, a asigurat însușirea tabloului de clasificare periodică în două pînă la cinci ore. Nu trebuie uitat că destul de multe dintre denumirile elementelor reprezintă numele unor metaloizi și metale cu care de mici copii venim cu toții în contact — fier, aur, argint, plumb, aluminiu etc.

O asemenea orientare a predării fizicii, centrată pe atom și pe structura lui, urmată de reorganizarea firească a întregului curs de fizică școlară, ar conduce și la realizarea acelui „trunchi comun" al disciplinelor predate în liceu, bază a culturii complexe și complete necesare omului ce va trăi și va lucra în deceniile viitoare.

De la fizică la substanța universului

Unii specialiști socotesc chiar că studiul elementelor ar trebui să constituie un fel de „prefizică" de natură să permită trecerea destul de timpurie la o considerare mai aprofundată a atomului. Într-o a doua etapă, atomul ar putea să fie inclus într-un studiu al structurilor, să fie supus „disecției", ajungîndu-se, după cunoașterea corectă a electronului, la aflarea locului și rolului protonului din nucleu, apoi a neutronului, care, conducînd la precizarea noțiunii de masă atomică, conduce și la stabilirea noțiunii de izotop, termen pe care azi este qvasi-imposibil să nu-l fi întîlnit copilul între 12—14 ani. Se preconizează ca de la acest din urmă stadiu să se treacă la examinarea unor categorii de combinații cărora le pot da naștere atomii (aceasta însă în compartimentul imediat vecin, al chimiei), subliniindu-se nivelul la care ia corp molecula, a cărei formulă o creează chimistul așa cum se întocmește la uzină matricola unei locomotive, exprimîndu-i cu un cuvînt caracteristicile (numărul și natura atomilor care o compun). Aici se poate pune și fundamentul tuturor viitoarelor cunoștințe de ordin biologic, unde debutul îl poate constitui, o dată cunoscut fizismul combinațiilor dintre atomi și moleculă, luarea de contact cu cei 21 de amino-acizi, alcătuitori de bază ai proteinelor din structura materiei vii.

Din aproape în aproape studiul științelor naturii ar ajunge astfel o știință a structurilor, în cadrul căreia substanța globului însuși nu mai este decît un caz particular. O asemenea introducere a elevului în universal îl poate călăuzi cu mult mai direct, mai logic și mai rațional în domeniul în care domină tocmai absența de organizare, în care electroni și nuclei amestecați rătăcesc în amestec: plasma. Astfel el va ajunge să-și însușească ideea că generalitatea o reprezintă plasma, atomul fiind un edificiu particular rar la scara substanței universului, că spațiile interstelare sînt plasmă rarefiată, că stelele sînt plasmă acumulată în condiții anumite de temperatură și presiune etc. Știind că atomul este constituentul fundamental al planetelor, acumulări de materie rece și densă, pe cînd plasma este tocmai rezultatul încălzirii, al ridicării energiei cu care este dotată materia, elevul ajunge neforțat la conceptul de energie, intrinsec legat de ideea de mișcare pe care o generează în materie creșterea de temperatură.

Sublinierea legăturii energiei cu temperatura trebuie să dea elevilor posibilitatea de a trage permanent concluzii cu privire la particularitatea cazurilor care în mediul planetar reprezintă legități. Ei vor înțelege astfel pentru ce, la presiunea atmosferei terestre pe sol, apa fierbe la 100 grade Celsius, de ce pe Lună fierbe la o temperatură mai joasă, iar pe planeta Venus la 300 grade Celsius.

Și limbajul...

Desigur, mai e o problemă: aceea a modului de prezentare ca atare, a „noului" limbaj. O dată cu dispariția acelor „fie", „considerăm", „luăm", „punem"... etc. din limbajul curent al fizicii predate de la catedră și preluate de elevi, o dată cu abandonarea unei terminologii aflate în mare decalaj față de adevăratele progrese ale fizicii, se va putea pătrunde mai direct și — am zice paradoxal — mai ușor în „mai greul" sau „foarte greul" din fizica modernă.

*

Reluînd în acest material idei expuse de specialiști în diverse ocazii, sau care au făcut în mare parte obiectul unor studii întreprinse și publicate recent în diverse părți ale lumii, nu ne-am propus atît să cerem o schimbare, o aliniere a fizicii pe poziții noi, cu adevărat foarte moderne, cît să sugerăm celor interesați de problemă să mediteze asupra unui nou fel în care ea începe să fie pusă.

DISCIPLINELE PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

—Pentru anul universitar 1969–1970—

A. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR TEHNIC

I. Cursuri : ingineri, arhitecți.

1. Facultatea de electronică și telecomunicații (toate secțiile) ; **Facultatea de electrotehnică** (toate secțiile) ; **Facultatea de mecanică** (toate secțiile); **Facultatea de electromecanică minieră ; Facultatea de mecanică agricolă ; Facultatea de energetică** (toate secțiile) ; **Facultatea de automatică ; Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini** (toate secțiile) ; **Facultatea de industrie ușoară** (toate secțiile); **Facultatea de mașini și utilaj petrolier ; Facultatea pentru forajul sondelor și exploatarea zăcămintelor de petrol și gaze ; Facultatea de mine** (secția de exploatări miniere) ; **Facultatea de construcții** (toate secțiile) ; **Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri** (toate secțiile) ; **Facultatea de geologie tehnică** (secția de prospecțiuni geofizice) ; **Facultatea de instalații pentru construcții ; Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții ; Facultatea de transporturi** (toate secțiile) ; **Facultatea de hidrotehnică** (toate secțiile) ; **Facultatea de industrializarea lemnului :**

Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *, trigonometrie, elemente de analiză matematică)— scris și oral ; Fizică (mecanică, electricitate, fizică moleculară și căldură) — scris

2. Facultatea de metalurgie (toate secțiile) și **Facultatea de mine** (secția de prepararea substanțelor minerale utile) :

Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *, trigonometrie) — scris și oral ; Fizică (mecanică, fizică moleculară și căldură) — scris.

3. Facultatea de chimie industrială (toate secțiile) ; **Facultatea de tehnologia și chimizarea petrolului și gazelor :**

Chimie (anorganică și organică) — scris și oral ; Matematici (algebră și elemente de analiză matematică **) — scris ; Fizică (optică, fizică moleculară și căldură) — scris.

4. Facultatea de industrii alimentare și tehnica pescuitului (secția de industrii alimentare) :

Chimie (anorganică și organică) — scris și oral ; Matematici (algebră, trigonometrie) — scris.

5. Facultatea de industrii alimentare și tehnica pescuitului (secția tehnica pescuitului și stuficultură) :

Zoologie sau botanică (la alegere) — scris și oral ; Matematici (algebră, trigonometrie) — scris.

6. Facultatea de geologie tehnică (secția geologie tehnică) :

Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *, trigonometrie) — scris și oral ; Fizică (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură) — scris.

7. Facultatea de silvicultură și exploatarea pădurilor :

Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *, trigonometrie) — scris și oral ; Botanică — scris.

8. Facultatea de arhitectură și urbanism :

Etapa I — eliminatorie :

Probe practice de aptitudini :

a) desen tehnic

b) desen liber

Etapa a II-a — Matematici (algebră, trigonometrie, geometrie plană și în spațiu *) — scris și oral.

II. Cursuri de subingineri.

1. Facultatea de electrotehnică ; Facultatea de energetică (toate secțiile) ; **Facultatea de electromecanică minieră ; Facultatea de mecanică ; Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini ; Facultatea de transporturi ; Facultatea de mașini și utilaj petrolier ; Facultatea pentru forajul sondelor și zăcămintelor de petrol și gaze ; Facultatea de construcții** (toate secțiile) ; **Facultatea de instalații pentru construcții ; Facultatea de mașini și utilaj pentru construcții ; Facultatea de căi ferate, drumuri și poduri** (toate secțiile) ; **Facultatea de mine** (toate secțiile) :

Matematici (algebră, geometrie plană *, trigonometrie) — scris și oral; Fizică (mecanică, electricitate) — scris.

2. Facultatea de metalurgie :

Matematici (algebră, geometrie plană *, trigonometrie) — scris și oral ; Fizică (mecanică, fizică moleculară și căldură) — scris.

3. Facultatea de industrii alimentare și tehnica pescuitului (toate secțiile):

Chimie organică — scris și oral ; Matematici (algebră) — scris.

4. Facultatea de chimie industrială :

Chimie anorganică — scris și oral ; Matematici (algebră) — scris.

B. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR AGRICOL

1 Facultatea de agricultură și Facultatea de horticultură :

Botanică — scris și oral ; Chimie (anorganică și organică) — scris.

2. Facultatea de medicină veterinară ; Facultatea de zootehnie :

Zoologie sau anatomia și fiziologia omului (la alegere) — scris și oral ; Chimie (anorganică și organică) — scris.

C. ÎNVĂȚĂMÎNTUL UNIVERSITAR

1. Facultatea de matematică-mecanică ; Facultatea de matematică :

Algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică — scris și oral ; Geometrie plană și în spațiu *, geometrie analitică — scris.

2. Facultatea de fizică :

Fizica (mecanică, optică, fizică moleculară și căldură, electricitate, noțiuni de fizică atomică și nucleară) — scris și oral ; Matematici (algebră, geometrie plană și în spațiu *, trigonometrie) — scris.

3. Facultatea de chimie ; Facultatea de fizică (secția fizică-chimie) :

Chimie (anorganică și organică) — scris și oral ; Matematici (algebră, calcul diferențial) — scris ; Fizică (optică, fizică moleculară și căldură — scris.

4. Facultatea de biologie ; Facultatea de biologie-geografie (secția biologie) :

Botanică sau zoologie (la alegere) — scris și oral ; Anatomia și fiziologia omului — scris.

5. Facultatea de biologie-geografie (secția de geologie): **Facultatea de geologie-geografie** (secția de geologie):

Chimie (anorganică și organică) — scris și oral ; Geografie fizică și elemente de geologie — oral ; Zoologie — scris.

6. Facultatea de geologie-geografie (secția de geografie) ; **Facultatea de biologie-geografie** (secția de geografie) :

Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România — scris și oral: Geografia economică și politică a lumii — scris.

7. Facultatea de istorie ; Facultatea de istorie-filozofie (secția de istorie) :

Istoria României — scris și oral ; Istoria universală modernă și contemporană — scris.

8. Facultatea de filozofie (secția de filozofie) ; **Facultatea de istorie-filozofie** (secția de filozofie) :

Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral ; Psihologie — scris.

9. Facultatea de filozofie (secția de sociologie) :

Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral ; Elemente de economie politică — scris.

10. Facultatea de filozofie (secția de pedagogie — secundar limba și literatura română) :

Psihologie — scris și oral ; Literatura română — scris.

11. Facultatea de filozofie (secția de psihologie) ; **Facultatea de istorie-filozofie** (secția de psihe-pedagogie specială):

Psihologie — scris și oral ; Anatomia și fiziologia omului — scris.

12. Facultatea de drept (toate secțiile) :

Elemente de filozofie și socialism științific — scris și oral ; Istoria României — scris.

13. Facultatea de limba și literatura română ; Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română — secundar o limbă romanică) :

Literatura română — scris și oral ; Limba și literatura română — scris.

14. Facultatea de limbi romanice și clasice (toate secțiile) ; **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura franceză — secundar limba și literatura română) :

Limba franceză (sau limba romanică respectivă ; pentru secția limbi clasice : limba latină) — scris și oral ; Limba și literatura română — scris.

15. Facultatea de limbi germanice (toate secțiile) ; **Facultatea de filologie** (secțiile de limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română ; limba și literatura germană — secundar limba și literatura română ; limba și literatura germană — secundar limba și literatura engleză ; limba și literatura engleză — secundar limba și literatura germană):

Limba germanică respectivă (engleză sau germană) — scris și oral ; Limba și literatura română — scris.

16. Facultatea de limbi slave (toate secțiile) ; **Facultatea de filologie** (secția de limba și literatura rusă — secundar limba și literatura română) :

Limba rusă (sau limba slavă respectivă) — scris și oral: Limba și literatura română — scris.

17. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura maghiară — secundar o limbă străină) :

Limba și literatura maghiară — scris și oral ; Limba română — scris.

18. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura rusă — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

Limba rusă — scris și oral ; Limba și literatura română (sau maghiară) — scris.

19. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura franceză—secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

Limba franceză — scris și oral. Limba și literatura română (sau maghiară) — scris.

20. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura germană — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară) :

Limba germană — scris și oral. Limba și literatura română (sau maghiară) — scris.

21. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura engleză — secundar limba și literatura română sau limba și literatura maghiară):

Limba engleză — scris și oral. Limba și literatura română (sau maghiară) — scris.

22. Secțiile de limbi și literaturi orientale :

Limba străină respectivă sau limba engleză sau franceză sau germană sau rusă — scris și oral. Limba și literatura română — scris.

D. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR ECONOMIC

1. Facultatea de economia producției (secțiile economia industriei, construcțiilor și transporturilor, economia agriculturii) ; **Facultatea de finanțe ; Facultatea de contabilitate ; Facultatea de comerț** (secția economia comerțului interior) ; **Facultatea de economie generală ; Facultățile de studii economice din Cluj, Iași, Craiova și Timișoara** (toate secțiile) :

Matematici (algebră, trigonometrie) — scris și oral.

Elemente de economie politică — scris.

2. Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secția statistică) :

Matematici (algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică **) — scris și oral.

Elemente de economie politică — scris.

3. Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secțiile mecanizarea și automatizarea calculului economic ; cibernetică economică) :

Matematici (algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică **) — scris și oral.

Fizică (mecanică și electricitate) — scris.

4. Facultatea de comerț (secția economia comerțului exterior) :

Matematici (algebră, trigonometrie) — scris și oral.

O limbă străină la alegere (engleză, franceză, germană, rusă) — scris și oral.

5. Facultatea de comerț (secția merceologie) :

Chimie (anorganică și organică)— — scris și oral.

Matematici (algebră, trigonometrie) — scris.

E. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE

1. Facultatea de medicină (toate secțiile) ; **Facultățile de pediatrie și stomatologie :**

Anatomia și fiziologia omului — scris și oral.

Chimie organică — scris.

Fizică (noțiuni de fizică atomică și nucleară, optică, fizică moleculară și căldură) — scris.

2. Facultatea de farmacie :

Chimie (anorganică și organică) — scris și oral.

Botanică — scris.

F. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE ARTĂ

1. Facultatea de teatru (secția de artă dramatică) :

Etapa I — eliminatorie :

Probă de aptitudini (recitarea unor versuri indicate de comisie pe baza repertoriului candidaților ; controlul simțului muzical și ritmic) — oral.

Etapa a II-a

Literatura română — scris.

Lectură artistică, mișcare și comportare scenică, recitare (poezii diferite ca specii literare din literatura clasică și contemporană) — probă practică (oral).

Interpretarea unui monolog sau a unei scurte scene dintr-o piesă de teatru — probă practică (oral).

Pentru Institutul de teatru din Tg.-Mureș se adaugă :

Literatura maghiară — scris.

2. Facultatea de teatru (secția regie de teatru) :

Etapa I — eliminatorie :

Inscenarea unui act (ales de candidat) din piesa pentru care a prezentat caietul de regie și susținerea concepției regizorale — probă practică (oral).

Etapa a II-a

Istoria teatrului universal și românesc — scris.

Limbă străină (franceză, engleză, germană, rusă) la alegere — scris.

Dizertație pe o temă aleasă de candidat legată de teoria regiei sau a teatrului — oral.

3. Facultatea de teatru (secția de operatorie de film) :

Etapa I — eliminatorie :

Probă de aptitudini (improvizații pe teme date de comisie ; povestire: o schiță de compoziție ; exerciții de iluminare cu o singură sursă de lumină ; colocviu de cultură cinematografică pe baza filmelor cuprinse în repertoriul indicat de institut) — oral.

Etapa a II-a

Analiza unei lucrări artistice din repertoriul de concurs — scris.

Fizică (optică) — scris.

Probă de specialitate (exerciții de imaginație și fantezie pe teme date de comisie ; analiza compozițională a unor fotografii, reproduceri, diafilme) — oral.

4. Facultatea de teatru (secția de teatrologie-filmologie) :

Etapa I — eliminatorie :

Probă de aptitudini (analiza unui film și a unei piese din dramaturgia românească prezentate candidaților în cadrul probei) — scris.

Etapa a II-a

Literatura română — scris ; Istoria universală (capitolele de istoria culturii) — scris ; Probă de specialitate (colocviu pe teme de cultură generală, literară, teatrală și cinematografică în limitele programei analitice a liceului) — oral.

5. Facultatea de teatru (secția de regie de film) :

Etapa I — eliminatorie :

Verificarea spiritului de observație, fanteziei, memoriei vizuale, atenției, puterii de concentrare prin analiza unor seturi de fotografii și obiecte propuse de comisie ; Povestire din literatura clasică sau contemporană aleasă și pregătită anterior de candidat expusă în imagini cinematografice ; Povestire în imagini cinematografice pe o temă dată de comisie ; Analiza unui personaj din filmele de repertoriu (indicat de institut) — probă practică (oral).

Etapa a II-a

Analiza regizorală a unui film în avanpremieră fixat de comisie — scris ; Executarea pe platourile Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", cu asistența tehnică necesară, a unei lucrări filmate pe o temă dată de comisie — probă practică (oral).

Susținerea lucrării filmate pe tema indicată de comisie — oral.

6. Facultatea de instrumente și canto (secțiile de instrumente de coarde, suflat, percuție și pian-orgă) :

Etapa I — eliminatorie :

Probă de aptitudini la instrumentul ales — probă practică.

Etapa a II-a

Citire la prima vedere cu instrumentul ales — probă practică ; Teorie și solfegiu — probă practică — oral.

7. Facultatea de instrumente și canto (secția de canto) :

Etapa I — eliminatorie :

Probă de aptitudini vocale — probă practică.

Etapa a II-a

Interpretare vocală (executarea unor piese vocale diferite ca gen, pregătite de candidat, indicate de comisie pe baza unui repertoriu de concurs) — probă practică ; Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală) — probă practică (oral).

8. Facultatea de compoziție și muzicologie (secția profesori de muzică) :

Verificarea auzului, ritmului, memoriei muzicale și a calităților vocale (probă eliminatorie) — probă practică ; Teorie și solfegiu — probă practică — oral: Dictat colectiv — probă practică ; Literatura română — scris.

9. Facultatea de compoziție și muzicologie — secția teoretică (compoziție, muzicologie, dirijat orchestră și cor academic) :

Teorie-solfegiu : dictat melodic, polifonic la 2 voci, armonic la 4 voci ; teorie solfegiu (în toate cheile) — probă practică.

Armonie : acorduri principale și secundare, progresii, note melodice — probă practică; Pian (program minimal); citire la prima vedere; Bach — Invențiuni la 2 sau 3 voci; o sonată clasică — probă practică; Istoria muzicii universale: clasicismul și romantismul — scris.

10. Facultatea de arte plastice (secțiile de : pictură, sculptură și grafică) ; **Facultatea de arte decorative** (toate secțiile) ; **Facultatea de arte plastice și decorative** (toate secțiile) :

Desen după model viu (se execută în creion sau cărbune) — probă practică ; Schițe după model viu (10 schițe × 10 minute fiecare) — probă practică ; Culoare sau modelaj (culoare la secțiile de pictură, grafică, scenografie, pictură monumentală, arte textile) — se execută în tehnica aleasă de candidat ; modelaj la secția sculptură ; culoare sau modelaj — la alegere — la secția de ceramică — sticlă — metal. (Proba de culoare se execută în tehnica aleasă de candidat) — probă practică ; Schiță de compoziție (se execută, pe o temă indicată de comisie, după specificul secției, într-o singură zi, în tehnica aleasă de candidat) — probă practică.

11. Facultatea de arte plastice (secția de istoria și teoria artei) :

Istoria universală și istoria României (capitolele de istoria culturii) — scris ; Literatura română — scris și oral ; Limbă străină (engleza, franceza, germana, rusa), la alegere — scris.

G. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ

Facultatea de educație fizică și sport (toate secțiile) :

Probe practice : a) atletism ; b) gimnastică ; c) un joc sportiv (la alegere între volei, baschet, handbal) ; Anatomia și fiziologia omului — scris.

H. ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR PEDAGOGIC

1. Facultatea de matematică :

Matematici (aritmetică, algebră și trigonometrie) — scris și oral ; Geometrie (plană și în spațiu *) — scris.

2. Facultatea de fizică-chimie :

Fizică (mecanică, optică și electricitate) — scris și oral ; Chimie (anorganică și organică) — scris.

3. Facultatea de științe naturale :

Botanică sau zoologie (la alegere) — scris și oral ; Anatomia și fiziologia omului — scris.

4. Facultatea de istorie-geografie ; Facultatea de filologie (secția de istorie-geografie) :

Istoria României — scris și oral ; Geografia fizică și economică a Republicii Socialiste România — scris.

5. Facultatea de filologie (secțiile de limba și literatura română ; biblioteconomie) :

Literatura română — scris și oral ; Limba română — scris.

6. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română — limba și literatura maghiară) :

Limba și literatura română — scris și oral ; Limba și literatura maghiară — scris.

7. Facultatea de filologie (secția de limba și literatura română — istorie) :

Limba și literatura română — scris și oral ; Istoria României — scris.

8. Facultatea de desen :

Desen după model de gips — probă practică ; Culoare după grup de obiecte (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică.

Schiță de compoziție (în tehnica aleasă de candidat) — probă practică ; Literatura română — scris.

9. Facultatea de muzică :

Interpretare vocală sau instrumentală (la alegerea candidatului) — probă practică ; Teorie și solfegiu (se vor verifica și auzul, ritmul și memoria muzicală) — probă practică (oral) ; Dictat colectiv — probă practică ; Literatura română — scris.

10. Facultatea de educație fizică :

Probe practice : a) atletism ; b) gimnastică ; c) un joc sportiv (la alegere între : volei, baschet, handbal) ; Anatomia și fiziologia omului — scris.

---

*) La geometrie plană și în spațiu nu se cere demonstrarea formulelor și a teoremelor.

**) La capitolul elemente de analiză matematică se cere numai materia din clasa a XI-a.

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII BUCUREȘTI

Anunță :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice :

— Profesor la Catedra de Matematică I, disciplina „Analiză matematică și matematici speciale — Geometria analitică și diferențială, Matematici superioare. poziția 2 din statul de funcțiuni.

— Profesor la Catedra de Termotehnică, disciplina „Termotehnică" poziția I din statul de funcțiuni.

— Profesor la Catedra de Beton armat, disciplina „Beton armat" poziția 2 din statul de funcțiuni.

— Profesor la Catedra de Mecanica construcțiilor II, disciplina „Mecanică teoretică", poziția 4 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Mecanica construcțiilor, disciplina „Stabilitatea și dinamica construcțiilor" poziția 7 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Fizică, disciplina „Fizică și fizică industrială", poziția 2 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Construcții metalice, disciplina „Construcții metalice și tehnologia sudurii — Construcții industriale și căi de comunicații", poziția 5 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Drumur ciplina „Căi de comunicații și lucrări din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Geodez plina „Topografie inginerească", poziț funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Geode ciplina „Fotogrametrie — Cartografie", p de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Geode: ciplina „Topografie", poziția 8 din statul de

— Conferențiar la Catedra de Matem „Geometria analitică — Matematici generale", poziția 5 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Construcții hidrotehnice, disciplina „Irigații și desecări", poziția 6 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Construcții hidrotehnice, disciplina „Combaterea eroziunii solului și regularizări de rîuri", poziția 7 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Hidraulică, disciplina „Hidraulică și acționări hidraulice", poziția 4 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Instalații, disciplina „Instalații de ventilare și condiționare", poziția 7 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Termotehnică, disciplina „Termotehnică și mașini termice", poziția 5 din statul de funcțiuni.

— Conferențiar la Catedra de Termotehnică, disciplina „Termotehnică", poziția 4 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului din București, b-dul Republicii, nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte (în două exemplare) :

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare ;

— Copie legalizată de pe diploma de doctor sau de doctor docent în științe ;

— Copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar ;

— Lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar ;

— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază ;

— Memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat ;

— Autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni.

BIBLIOTECA

„Mic dicționar filozofic"

A apărut recent, în Editura politică, „Micul dicționar filozofic", prima lucrare românească în acest domeniu.

Adresîndu-se unui public larg, dicționarul acoperă, cu cele peste 1 000 de articole ale sale, numeroase discipline din domeniul filozofiei. Un loc important acordă lucrarea prezentării termenilor care aparțin filozofiei marxiste. De asemenea, lucrărilor principale ale clasicilor marxism-leninismului le este consacrat cîte un articol separat. Totodată, dicționarul rezervă spațiu figurilor de seamă ale filozofiei universale și românești, diferitelor curente și orientări, școlilor filozofice, concepțiilor și teoriilor fundamentale.

Articolele sînt concentrate, reușesc să dea o imagine de ansamblu asupra obiectului lor, oferă o tratare obiectivă, riguroasă. În același timp, s-a asigurat nivelul de accesibilitate indispensabil unui dicționar destinat elevilor de liceu, studenților, precum și intelectualilor ce-și desfășoară activitatea în alte domenii decît filozofia.

Lucrarea are, însă, și unele omisiuni. Semnalăm, printre altele, faptul că nu s-a evitat întotdeauna folosirea unor termeni explicativi care ar necesita ei înșiși o explicație. Aceasta este, evident, o lipsă ce va fi corectată, măcar parțial, în edițiile viitoare.

LIVIU MITRĂNESCU

„Mijloace audio-vizuale"

În Editura didactică și pedagogică a apărut de curînd lucrarea „Mijloace audio-vizuale" de **Gh. Cristea** și **H. Vollrath**, care cuprinde îndrumări practice de ordin tehnic și metodic cu privire la utilizarea și confecționarea mijloacelor audio-vizuale în școli.

Un loc special este rezervat metodicii folosirii mijloacelor audio-vizuale la lecțiile de diferite tipuri și specialități. Pentru exemplificare, se prezintă desfășurarea unei lecții de geografie cu utilizarea complexă a acestor mijloace.

Partea a doua a lucrării indică modalitățile prin care profesorii de diferite specialități pot confecționa cu mijloace proprii o serie de materiale vizuale (fotografii, diapozitive, diafilme) precum și tehnica executării microproiecțiilor, a citirii microfilmelor etc. Toate indicațiile sînt perfect realizabile în condițiile utilizării aparaturii și materialelor ce se găsesc curent în școli sau pot fi ușor procurate ori confecționate.

Tabele cu date practice, scheme și diagrame completează îndrumările practice și le fac aplicabile în cele mai diverse situații.

PETRE STANCULESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac prin oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii de presă. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132